

Dünya

Ne Konuşuyor?

16 - 30 Eylül 2024 | YIL: 3 / SAYI: 64

BRICS Bloğunda Bir Türk Tuğlası: Türkiye Doğu ile Batı Arasında Bir Seçim Mi Yapıyor?

Anti-Dron Teknolojisi: Savaş Alanını Dron Savaşından Korumak

Karadeniz Enerji Koridoru Avrupa'nın Yeşil Geleceğini Güçlendirebilir mi?

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın BRICS zirvesine katılması, Türkiye'nin BRICS'e katılma olasılığını gündeme getirmiştir. Türkiye'nin BRICS'e yönelimi, uluslararası ilişkilerde yeni dengeler arayışı içinde olduğunu ve BRICS'in Batı'ya karşı bir alternatif oluşturduğunu göstermektedir. ABD ile mevcut ilişkilerin gergin olduğu bir dönemde, Türkiye'nin Doğu ile Batı arasında denge kurma çabaları dikkat çekmektedir. Bazı uzmanlar, Türkiye'nin Doğu-Batı köprüsü olma rolünü kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu belirtirken, BRICS üyeliğinin Türkiye'nin stratejik konumu için önemli bir destek olabileceği öngörülmektedir.
- Forbes'un "Milyarderler Listesi"ne göre, ABD'de 801 milyarder bulunmakta ve toplam servetleri 6 trilyon doları aşmaktadır. Nisan 2024'ten bu yana milyarder sayısı 11 kişi azalmışken, toplam servetleri 500 milyar dolar artmıştır. Listenin ilk beş sırasındaki isim sırasıyla; Elon Musk (252,5 milyar dolar), Jeff Bezos (204,8 milyar dolar), Larry Ellison (197 milyar dolar), Mark Zuckerberg (182 milyar dolar) ve Warren Buffett (141 milyar dolar) olmuştur. Forbes'un 1982'de başlattığı servet araştırmasında listeye girmek için gereken minimum servet 75 milyon dolarken, günümüzde bu rakam 3,2 milyar dolara yükselmiştir.
- ABD'de göç, başkanlık seçimlerinde tartışma konusu haline gelmiştir. Başkan adayı Trump, her yıl milyonlarca kişiyi sınır dışı etmeyi planladığını belirtmiştir. 2000'li yılların başında yılda 200.000 kişi sınır dışı edilirken, bu sayı zamanla 400.000'e yükselmiş ve COVID-19 salgınıyla birlikte daha da artmıştır. Araştırmalar, yasadışı göçmenlerin yerel talebe katkıda bulunarak ABD doğumlu işçiler için iş imkânı oluşturduğunu göstermektedir.
- Çin liderliğindeki BRICS, ABD öncülüğündeki G7'nin uluslararası düzenine meydan okuyarak; bağımsız bir ekonomik sistem oluşturmayı, yapay zekâ için alternatif standartlar geliştirmeyi ve askeri-bölgesel güvenlik dengesini değiştirmeyi hedeflemektedir. BRICS, dolardan uzaklaşarak üye ülkelerin kendi para birimleriyle bir ödeme sistemi kurarak, Batı yaptırımlarının etkisini azaltmayı planlamaktadır. BRICS'in ABD liderliğindeki uluslararası düzene meydan okuması, küresel güç dengelerini değiştirme potansiyeline sahiptir.

- İsrail'in gerçekleştirdiği saldırıda Hizbullah Lideri Nasrullah hayatını kaybetmiştir. Nasrullah, Hizbullah'ı hem yerel hem de bölgesel düzeyde güçlü bir aktör haline getirirken, Hamas'a destek vermiş, İsrail ile ise savaştan kaçınma stratejisi benimsemiştir. Ancak, liderin ölümü ile bu stratejinin devam edip etmeyeceği belirsizdir. İsrail, Gazze'deki savaşa odaklanırken, Hizbullah'tan gelen tehditleri büyük bir tehlike olarak değerlendirmekte ve misilleme ihtimalini endişe kaynağı olarak görmektedir. Nasrullah'ın ölümü, Ortadoğu'daki dengeleri yeniden şekillendirebilir, önümüzdeki süreçte bölgedeki aktörlerin yeni stratejileri yakından takip edilmelidir.
- Dünya liderleri, iklim değişikliği ve doğa gibi küresel sorunların ele alınacağı bir dizi uluslararası zirveye katılacaktır. Zirveler, 22 Eylül'de New York'ta başlayıp Ekim ayında COP16, COP29 ve G20 zirveleriyle devam edecektir. Gelişmekte olan ülkeler küresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak için yıllık 2,4 trilyon dolara ihtiyaç duymaktadır. Zengin ülkelerin finansman sağlanmasında kilit rol oynaması gerekmektedir. Liderler, ülkelerinde güçlü politikalar geliştirmeli ve bunları somut eylemlerle desteklemelidir. İstihdam oluşturma ve maliyet azaltma gibi hedeflere ulaşmak için doğa ve iklim politikalarının ekonomik kalkınmayla bütünleştirilmesi önemlidir.
- Hizbullah'ın izlenmemek amacıyla kullandığı eski çağrı cihazları, siber saldırılar sonucu uzaktan patlatılarak 32 kişinin ölümüne ve 5.000'den fazla kişinin yaralanmasına neden olmuştur. Orta Doğu'daki gergin ortamda gerçekleşen siber saldırı, büyük bir paniğe yol açmış ve iletişim cihazlarına yönelik güvensizlik oluşturmuştur. Lübnan, havaalanlarında çağrı cihazlarının taşınmasını yasaklarken, yaşanan hadise teknolojilerin silahlandırılma potansiyelini gözler önüne sermiştir. Lübnan'daki bu siber saldırı, küresel çapta hafife alınan teknolojilerin tehlikelerini ortaya koymuştur.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-30 Eylül 2024

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayının politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2024

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. ABD'deki 801 Milyarderin Toplam Serveti 6 Trilyon Doların Üzerinde / Institute for Policy Studies (ABD).....	1
2. Sınır Dışı Etme Faaliyetlerinin İşgücü Piyasasına Etkisi / The Brookings Institution (ABD)	2
3. Afrika Serbest Ticaret Anlaşması Çin ile İlişkileri Derinleştiriyor / Overseas Development Institute (Birleşik Krallık)	3
4. Draghi: Ekonomik Egemenliği Paylaşmak Zor Ama Mümkün / Bruegel (Belçika)	4
5. Çin Ekonomi Politikasında Değişiklik Beklentileri / Korea Institute for International Economic Policy (Güney Kore).....	6
6. Alman Ekonomi Bakanı'nın Elektrikli Araç Tarifeleri Konusunda Siyasi Çözüm Çağrısı / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)	8
7. BRICS'in G7'nin Kurduğu Uluslararası Düzene Meydan Okuması / Foreign Policy Research Institute (ABD)	9
8. Finansal Güçlendirme İçin Kredi Notunu Yeniden Tanımlamak / Observer Research Foundation (Hindistan)	11
B. POLİTİKA	13
1. Modi 3.0 Neye Benziyor? / The Economist (Birleşik Krallık).....	13
2. İran'ın Nükleer Gücü / Foreign Policy (ABD).....	14
3. BRICS: Türkiye Doğu ile Batı Arasında Bir Seçim Mi Yapıyor? / The Australian Strategic Policy Institute (Avustralya).....	15
4. Hizbullah'ın Çağrı Cihazlarına Yapılan Saldırıları / Chatham House (Birleşik Krallık) .	16
5. Nasrullah Sonrası Savaş ve Orta Doğu'nun Geleceğini Şekillendirecek Olan Üç Çıkmaz / Atlantic Council (ABD)	17
6. AUKUS ve ABD: Bağımsızlık Sorunu / Australian Strategic Policy Institute (Avustralya).....	19
7. ABD Küresel Tehditlerle Karşı Karşıya: Çin ve Rusya / Atlantic Council (ABD).....	21

C. ÇEVRE.....	23
1. Firmalar Gıda Atıklarını Nasıl Kâra Dönüştürüyor? / World Resources Institute (ABD) 23	
2. Tarımsal Gıda Sisteminde Adil Geçiş / Consultative Group for International Agricultural Research (Fransa).....	24
3. Karadeniz Enerji Koridoru Avrupa'nın Yeşil Geleceğini Güçlendirebilir mi? / Belfer Center for Science and International Affairs (ABD)	26
4. Önümüzdeki Üç Ay, İnsanlar, Doğa ve İklim Açısından Neden Bu Kadar Önemli? / World Resources Institute (ABD)	29
D. SOSYAL.....	31
1. Çin'in Turizm Sektörü Yüksek Teknoloji ve Kültürün Entegrasyonu ile Canlanıyor / Global Times (Çin).....	31
2. Çatışma ve Açlık Çocukların Geleceklerini Çalıyor / World Food Programme (İtalya) 32	
E. TEKNOLOJİ.....	35
1. Tüketici Teknolojilerinin Silahlandırılması / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan)	35
2. ABD'nin Hipersonik Çabası / Centre for Air Power Studies (Hindistan)	36
3. Anti-Dron Teknolojisi: Savaş Alanını Dron Savaşından Korumak / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan).....	37
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	40

A. EKONOMİ

1. ABD'deki 801 Milyarderin Toplam Serveti 6 Trilyon Doların Üzerinde / Institute for Policy Studies (ABD)

Forbes tarafından yayınlanan "Milyarderler Listesi"nde ABD'de yerleşik 801 milyarderin olduğu ve toplam servetlerinin 6 trilyon doları aştığı belirtilmiştir. Nisan ayında yayımlanan 38. Yıllık Dünya Milyarderler Listesi'nden günümüze kadar milyarder sayısı 11 kişi azalırken, milyarder listesindeki kişilerin toplam servetleri son beş ayda 500 milyar dolar artmıştır. Forbes'in milyarderler listesindeki ilk beş isim ve servetleri şu şekildedir;

1. Elon Musk: Tesla, X ve Space X – 252,5 milyar dolar
2. Jeff Bezos: Amazon – 204,8 milyar dolar
3. Larry Ellison: Oracle – 197 milyar dolar
4. Mark Zuckerberg: Meta – 182 milyar dolar
5. Warren Buffett: Berkshire Hathaway – 141 milyar dolar

Kişisel olarak serveti 100 milyar doları aşan ilk kişi 2018 yılında Jeff Bezos olurken, günümüzde bu kategoride 12 milyarder bulunmaktadır. Forbes ilk servet araştırmasını 1982 yılında başlattığında o dönem Forbes 400 listesinde sadece 13 milyarder bulunurken, listeye girebilmek için kişisel servetin 75 milyon doların üzerinde olması gerekmiştir. Günümüzde ise listeye girebilmek için kişisel servetin en az 3,2 milyar dolar olması gerekmektedir.

Forbes listesinde yer alan dünyanın en zengin ailelerinden bazıları şu şekildedir;

Walton: Walton Ailesi'nin altı üyesinin toplam serveti 349,3 milyar dolar

Mars: Mars Ailesi'nin altı üyesinin toplam serveti 142,7 milyar dolar

Koch: Koch Ailesi'nin iki üyesinin toplam serveti 141,6 milyar dolar

Birçok milyarder, Covid-19'un ilk başladığı zamandan günümüze mevcut servetlerini artırmıştır. 2020 yılının mart ayında Elon Musk'ın serveti 25 milyar dolar civarındayken, sadece bir yıl içerisinde bu servetini 185 milyar dolara çıkartarak dünyanın en zengin

insanı olmuştur. Jeff Bezos'un serveti 2020 yılı mart ayında 113 milyar dolar iken 2024 yılı Eylül ayında 204 milyar dolara yükselmiştir.

Erişim: <https://ips-dc.org/801-u-s-billionaires-hold-a-combined-6-22-trillion-in-wealth/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Elon Musk, Milyarder, Servet.

2. Sınır Dışı Etme Faaliyetlerinin İşgücü Piyasasına Etkisi / The Brookings Institution (ABD)

ABD'de göç, mevcut başkanlık seçim döneminde önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Başkan adayı Trump, her yıl milyonlarca insanı sınır dışı etmek için büyük bir program uygulayacağı söylemiştir. Güncel verilere göre ABD'de yaklaşık 11 milyon kaçak göçmen bulunmaktadır. Ekonomik araştırmalar, sınır dışı edilmenin özellikle ABD doğumlu işçiler açısından olumsuz sonuçlar doğurduğunu ortaya koymaktadır.

Sınır dışı etme, ABD'den zorla sınır dışı edilme anlamına gelirken, bu prosedürün kişi başına maliyetinin yaklaşık 13.000 ABD doları olduğu tahmin edilmektedir. 2000'li yılların başında sınır dışı edilen kişi sayısı yılda 200.000 civarında gerçekleşirken, bu sayı zamanla 400.000'e çıkmış, daha sonra Covid-19 salgınıyla birlikte daha da artmıştır.

Güvenli Topluluklar (SC) programı, yasadışı göçmenleri tespit etmek ve sınır dışı etmek için yerel kolluk kuvvetleri ile Göçmenlik ve Gümrük Muhafaza (ICE) arasındaki bilgi paylaşımını artırmıştır. Bu program kapsamında 2008 ile 2014 yılları arasında yaklaşık 400.000 kişi sınır dışı edilmiştir. Araştırmalar, SC prosedürlerinin uygulandığı bölgelerde yabancı işçi sayısının azaldığını ve ABD doğumlu işçiler arasında istihdam oranının düşmesine yol açtığını göstermektedir. Spesifik olarak, yarım milyon göçmenin işgücünden çıkarılması, ABD doğumlu işçi sayısının 44.000 azalmasına neden olmuştur.

Kaçak göçmenlerin çeşitli mesleklerde çalışarak ekonomiye katkıda buldukları artık kabul edilmektedir. Yasadışı göçmenler, özellikle de inşaat ve konaklama sektörlerinde çalışanlar, bu alanlardaki çalışmaların devamı açısından önemli bir rol oynamaktadır. Sınır dışı edilme durumu aynı zamanda bu işlerde çalışan ABD doğumlu işçileri de etkileyebilmektedir.

Ayrıca yasadışı göçmenler tarafından sağlanan hizmetlerin ekonomik etkisi de önemlidir. Bu hizmetlerin azaltılması, işgücü piyasasındaki diğer kişilerin iş bulma yeteneğini azaltırken yerel ekonomiyi de olumsuz yönde etkilemektedir. Göçmenlerin özellikle bakım ve ev hizmetleri gibi alanlardaki rolü, özellikle ABD'nin yaşlanan nüfusu açısından daha önemli hale gelmiştir. Araştırmalar, yasadışı göçmenlerin ABD doğumlu işçiler için iş imkânı oluşturarak yerel talebe katkıda bulunduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, mevcut göç yasaları 34 yıldır yenilenmezken, yaşlanan işgücü piyasası ciddi bir sorun oluşturmaktadır.

Kaynak: Shutterstock

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/the-labor-market-impact-of-deportations/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Göç, Göçmen İşçi, İşgücü.

3. Afrika Serbest Ticaret Anlaşması Çin ile İlişkileri Derinleştiriyor / Overseas Development Institute (Birleşik Krallık)

Afrika'nın Kıta Ticaret Pakti, yalnızca Afrika ekonomileri için değil, yabancı ticaret ortakları için de önemli fırsatlar sunmaktadır. Çin, Afrika'daki büyük altyapı projelerine yatırım yapmasıyla bilinirken son yıllarda altyapı harcamalarını azaltmıştır. Afrika ülkeleri, AfCFTA'dan (Afrika Kıta Serbest Ticaret Bölgesi) tam anlamıyla yararlanabilmek için istenen malları rekabetçi fiyatlarla üretme becerisine ve bunları verimli bir şekilde

ihraç edebilecek lojistiğe ihtiyaç duymaktadır. Afrika'nın mevcut ihracat yapısı esas olarak hammadde ve hammaddelerden oluşmaktadır. AfCFTA'nın başlatılmasının, Afrika'daki pazarı büyütürken Çinli şirketlerin daha fazla satış yapmasına olanak tanıyacağı düşünülmektedir. Ancak ticaret dengesizliği Afrikalı liderleri endişelendirmektedir. Örneğin Uganda Devlet Başkanı Museveni, Afrika pazarlarının yalnızca hammaddelere değil işlenmiş ürünlere de açılmasının teşvik edilmesini istemiştir.

Çin, Afrika'dan gerçekleştirdiği ithalatı artırmak için çeşitli girişimlerde bulunmaktadır. Örneğin e-ticaret platformları oluşturarak Afrika tarım ürünlerinin Çin pazarında daha fazla yer bulmasını sağlamaya çalışmaktadır. AfCFTA, Afrika'daki ticaret engellerini kaldırarak daha yüksek katma değerli endüstrilerin gelişmesine olanak tanımaktadır.

Çin'in özellikle tarımsal işleme, otomobil, ilaç ve lojistik gibi sektörlerde Afrika sanayisine doğrudan yatırım yapması büyük önem taşımaktadır. Ayrıca Çinli şirketler Afrika'da fabrikalar kurarak yerli üretimi desteklemektedir. Altyapı finansmanında önemli rol oynasa da son yıllarda bu alandaki finansman miktarının azaldığı da ortadadır. Afrika ülkelerinin borçlarını ödemediği yaşadıkları zorluklar da bu duruma etki eden faktörlerden birisidir. Sonuç olarak AfCFTA, Afrika ve Çin için eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Doğrudan yabancı yatırım ve iyi hedeflenmiş altyapı projeleri aracılığıyla, iki taraf daha dengeli bir ticari ilişki kurabilmektedir.

Erişim: <https://odi.org/en/insights/african-free-trade-pact-gives-china-a-chance-to-deepen-its-engagement/>

Anahtar Kelimeler: Afrika, Çin, Ticaret.

4. Draghi: Ekonomik Egemenliği Paylaşmak Zor Ama Mümkün / Bruegel (Belçika)

İtalya'nın eski başbakanı ve Avrupa Merkez Bankası Başkanı Mario Draghi tarafından hazırlanan Avrupa rekabet gücünün geleceğine ilişkin raporda, Avrupa Birliği'nin ekonomik ve kurumsal yapısındaki zayıflıklar ve fırsatlar kapsamlı bir şekilde teşhis edilmiştir. Draghi, AB'nin üretkenliğini artırmak için üç koşulun yerine getirilmesi gerektiğini belirtmektedir:

- Avrupa ekonomisi hem dijital hem de yeşil dönüşümü destekleyecek inovasyon akımlarını hayata geçirerek teknolojik açıdan ABD ve Çin'i yakalamalıdır;
- AB'nin daha fazla start-up'a ihtiyacı vardır bu start-up'lar, büyüyerek Avrupa'dan ayrılan nitelikli iş gücünü geri çekecektir;
- Bu hedeflere ulaşmak, jeopolitik çatışmalara yanıt vermek ve değer zincirlerini korumak adına birleşik bir güvenlik ve savunma çerçevesi inşa edilmesini gerektirmektedir.

AB'nin mevcut kişi başına düşen gelir artış oranı, bu dönüşümleri gerçekleştirmek için gereken ek yatırımları karşılayacak düzeyde değildir. Rapora göre, yeşil ve dijital dönüşümlerin birleştirilmesi, önümüzdeki on yılda yaklaşık 800 milyar avro ek yatırım gerektirecektir. Draghi, üretkenliği artırmanın yollarını da içeren ikna edici bir dizi politika önermektedir.

İtalya'nın eski başbakanlarından Enrico Letta'nın "Bir Pazardan Çok Daha Fazlası" başlıklı raporuna paralel olarak Draghi, ulusal bölünmelerin devam ettiği alanlarda tek pazarın tamamlanmasının önemini vurgulamaktadır. En iyi örnekler arasında telekomünikasyon gibi yüksek teknoloji hizmetleri ve finans sektörü yer almaktadır. Pazar bölünmüşlüğüne aşılanması, ulusal harcamalardaki mükerrerlikleri azaltacak ve Avrupa ölçeğinde şirketlerin konsolidasyonu için fırsatlar oluşturacaktır. Finans sektöründe gerçek bir tek pazar, Avrupalı hanehalkı ve firmaların sahip olduğu büyük servetin harekete geçirilmesine ve yeşil ile dijital dönüşümlere yönlendirilmesine olanak sağlayacaktır. AB sermaye piyasaları birliğinin tamamlanması hayati önem taşıırken bankalar bu tür yatırımları finanse etmekte yetersiz kalmaktadır.

Draghi, yeni sektörel ve yatay politikaların nasıl uygulanacağı konusunda ayrıntılı öneriler sunmaktadır. Ana fikir, karar alma süreçlerinde daha fazla ortak planlama gerektiren "birleştirilmiş politika oluşturma" ihtiyacıdır. Bunun için oybirliği şartının aşılması ve etkin veto hakkının sınırlandırılması gerekmektedir. Draghi, yeşil dönüşüm ve dış talebe bağımlılığın azaltılması için Avrupa üretim modelinde yapılacak radikal değişikliklerin piyasa mekanizmalarına bırakılmayacağını kabul etmektedir. Yatırımlarda böyle dramatik bir yeniden yönlendirme sağlamak için hem AB hem de ulusal düzeyde kamu müdahalesi gerekmektedir. Avrupalı politika yapımcılar, mali alanın artırılması için yeni mali kuralların sıkı bir şekilde uygulanması gerektiğini bilmektedir.

Ancak bu kuralların katı uygulanması, ulusal düzeyde manevra alanını kısıtlayacaktır. Bu ikilem, AB bütçesinin önemli ölçüde artırılmasını ve merkezi bir mali kapasite oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır.

AB'nin üretim modelinde reform yapılması, iç ve dış stratejilerin uyumlaştırılması açısından da kritik öneme sahiptir. AB, ucuz enerji ve hammaddeye erişim avantajını kaybederken, yeni bir büyüme modeli benimsemelidir. Bu model, verimlilik, güvenlik ve mali sürdürülebilirlik arasında denge sağlamayı amaçlamalıdır. Draghi'nin ana önerilerini uygulamak, AB kurumları ve üye devletler arasında yeni bir siyasi ve kurumsal sözleşme gerektirecektir. Bu sözleşmenin kabul edilmesi zor olacaktır, ancak imkânsız değildir.

Kaynak: *Bruegel*

Erişim: <https://www.bruegel.org/analysis/draghis-message-sharing-economic-sovereignty-hard-possible>

Anahtar Kelimeler: AB, Birlik, Draghi, Ekonomi, Yeşil Dönüşüm.

5. Çin Ekonomi Politikasında Değişiklik Beklentileri / Korea Institute for International Economic Policy (Güney Kore)

18 Temmuz 2024 tarihinde, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Reformların Daha Kapsamlı Şekilde Derinleştirilmesi ve Çin Modeli Modernizasyonun Teşvik Edilmesine

İlişkin Kararı, Üçüncü Genel Kurul tarafından kabul edilmiştir. Bu kurulda alınan kararlar, Çin'in önümüzdeki beş ila on yıl içindeki ekonomik faaliyetlerinin genel yönünü belirleyecektir. Genel Kurulda iki önemli hedef açıklanmıştır: 2035 yılına kadar sosyalist modernleşme hedefine ulaşmak ve belirlenen reform görevlerini 2029 yılına kadar tamamlamak.

İlerleyen süreçte Çin'in makroekonomik politikalarına şu ilkelerin rehberlik etmesi beklenmektedir: Birincisi yönetişimin güçlendirilmesi, ikincisi adaletin gözetilmesi, üçüncüsü güvenlik konularına daha fazla önem verilmesi ve dördüncüsü ise kaliteye vurgu yapılarak, üst düzey bir açık ekonomik sistem ve üst düzey sosyalist piyasa ekonomik sistemi inşa edilmesidir. Bu, sosyal motivasyonu ve inovasyon canlılığını teşvik eden daha adil ve dinamik bir piyasa ortamı oluşturmayı hedeflemektedir. 2035 yılına kadar, kişi başına düşen GSYH'nin orta derecede gelişmiş ülkeler seviyesine ulaşmasını sağlamak için, rakamın 30.000 ila 40.000 ABD doları aralığına yükseltilmesi planlanmaktadır.

Makroekonomik açıdan bakıldığında, Çin hükümetinin ekonomiyi yönetmek için üç yaklaşımı öne çıkabilir: İlk olarak, sanayi zinciri ve tedarik zinciri güvenliği açısından fiyat istikrarını sağlamak için ılımlı bir aşırı üretim politikasının sürdürülmesi. İkincisi, kilit alanlardaki risklerin önlenmesi amacıyla, makroekonomik kontrol önlemlerinde aşırı politikalardan kaçınılması. Üçüncü olarak, dış risklere yanıt olarak, uluslararası kurallar,

sistemler, yönetim ve standartlarla kademeli bir uyumun sağlanması. Bu önlemlerle, ABD-Çin ekonomik ve ticari ayrışması veya çatışmasıyla başa çıkmak için küresel ekonomiye aktif bir şekilde entegre olma hedefleri belirlenmiştir.

Erişim: https://www.kiep.go.kr/gallery.es?mid=a20308000000&bid=0008&list_no=11499&act=view

Anahtar Kelimeler: Çin, Ekonomi Politikası, Hedef.

6. Alman Ekonomi Bakanı'nın Elektrikli Araç Tarifeleri Konusunda Siyasi Çözüm Çağrısı / Xinhua Silk Road Information Service (Çin)

Almanya Ekonomi Bakanı Robert Habeck, elektrikli araç (EV) tarifelerine yönelik siyasi bir çözüm adına Avrupa Birliği (AB) ve Çin'e çağrıda bulunmuştur. Habeck salı günü yaptığı açıklamada, "Tarife sarmalına dönüşebilecek ve sonuçta her iki tarafa da zarar verebilecek bir ticaret anlaşmazlığından kaçınmak istiyoruz." diyerek pozisyonunun net olduğunu ve siyasi bir çözümün şart olduğunu yinelemiştir. Çin'in Alman ve Avrupa ekonomisi için öneminin altını çizen Habeck, eşit şartlar sağlanması gerektiğini ve Almanya'nın Çin ile rekabet etmesini memnuniyetle karşıladığını söylemiştir.

Kaynak: Zhang Fan

Habeck'in açıklaması, Alman hükümetinin geçen hafta düzenlediği basın toplantısında yaptığı açıklamaları yansıtmaktadır. Bir hükümet sözcüsü, Federal hükümetin AB'nin elektrikli araçlara yönelik önerilen tarifelerine başından beri şüpheyle yaklaştığını ve bu tutumun değişmediğini belirtmiştir. İspanya Başbakanı Pedro Sanchez ise AB üyesi ülkelerin ve Avrupa Komisyonu'nun Çinli elektrikli araçlara yönelik ek gümrük tarifesi uygulama konusundaki tutumlarını yeniden gözden geçirmesi gerektiğini belirtmiştir.

Avrupa Komisyonu, 2023 yılı Ekim ayında Çinli elektrikli araçlarına yönelik başlatılan soruşturmanın ardından Temmuz ayında Çinli elektrikli araç üreticilerine ek geçici tarifeler uygulamıştır. Komisyonun tarife planı, sektör uzmanları ve Avrupalı iş liderleri arasında incelemelere yol açmaktadır. Eleştirmenler, bu hamlenin amaçlandığı gibi Avrupa'nın otomotiv endüstrisini korumak yerine Avrupa Birliği'nin rekabet sorunlarını daha da kötüleştirebileceğini, bölgenin yeşil dönüşümünü engelleyebileceğini ve Çin ile olan ticari gerilimleri yoğunlaştırabileceğini öne sürmektedir.

Erişim: <https://en.imsilkroad.com/p/342178.html>

Anahtar Kelimeler: AB, Almanya, Çin, Elektrikli Araçlar, Ticaret.

7. BRICS'in G7'nin Kurduğu Uluslararası Düzene Meydan Okuması / Foreign Policy Research Institute (ABD)

Çin liderliğindeki BRICS, ABD öncülüğündeki G7'nin kurallara dayalı uluslararası düzenine meydan okumaktadır. BRICS bu mücadeleye üç temel stratejisi ile öncülük etmektedir. Bu stratejiler; bağımsız bir ekonomik sistemin oluşturulması, yapay zekâ yönetimine yönelik alternatif standartların geliştirilmesi ve askeri-bölgesel güvenlik dengesinin değiştirilmesidir.

BRICS'in güçlenmesi ABD dış politikasını tehdit etme potansiyeli taşımaktadır. G7 ile BRICS arasındaki rekabet, uluslararası düzene hâkim olma mücadelesinde giderek daha görünür hale gelmektedir. G7, 1975 yılında kurulan, gelişmiş demokratik ülkelerin bir araya gelerek ekonomik konuları tartıştığı bir platformdur. Bu grubun temel amacı özgür ve kurallara dayalı bir uluslararası düzeni sürdürmek ve dünya barışını sağlamaktır.

Öte yandan BRICS, 2009 yılında daha fazla söz isteyen gelişmekte olan ekonomiler birliği tarafından oluşturulmuştur. BRICS, ülkeleri bağımsız hareket edebilmeleri için Batı müdahalesi ve yaptırımlarından uzaklaştırmayı amaçlamaktadır. Ancak BRICS, uluslararası düzene meydan okumak için yapay zekâ yönetim çerçevesi, bağımsız bir ekonomik sistem ve bölgesel güvenlik koalisyonları gibi stratejik girişimlerde bulunmaktadır.

Yapay zekâdaki gelişmeler BRICS için hayati önem taşımaktadır. Örneğin 2023 yılında Güney Afrika'da düzenlenen zirvede Çin lideri Xi Jinping, yapay zekâ ile ilgili standartların geliştirilmesi için bir çalışma grubu kurulduğunu duyurmuştur. Bu tür girişimler BRICS'in uluslararası sahnedeki nüfuzunu artırma ve mevcut düzeni zayıflatma çabalarının bir parçası olmaktadır.

Ayrıca BRICS, dolardan uzaklaşmayı ve üye ülkelerin para birimleriyle bağımsız bir ödeme sistemi oluşturmayı da hedeflemektedir. Bu sistem Batı yaptırımlarının etkilerini azaltmayı hedeflerken aynı zamanda enerji ve tarım gibi kritik pazarlarda da etkili olmasını amaçlamaktadır. BRICS'in en aktif güvenlik ortakları olan Çin, Rusya ve İran, askeri iş birliği yoluyla G7'nin etkisini azaltmaya çalışmaktadır.

Kaynak: FPRI

ABD ve müttefikleri, BRICS'in bu stratejilerine karşı çeşitli politika önerileri geliştirmektedir. İlk öneri BRICS'in ekonomik etki alanını zayıflatacak bir ticaret anlaşması oluşturmaktır. İkinci öneri ise Batı liderliğinde bir yapay zekâ yönetim

çerçevesi geliştirmektir. Üçüncü tavsiye ise Hindistan gibi stratejik ülkelerle askeri iş birliğinin derinleştirilmesi ve güvenlik ortaklıklarının güçlendirilmesidir.

Sonuç olarak, BRICS'in ABD önderliğindeki uluslararası düzene yönelik meydan okuması, küresel güç dengelerini değiştirme potansiyeline sahiptir. ABD ve müttefiklerinin BRICS'in etkisini azaltmaya yönelik stratejik adımlar atmadığı takdirde ABD'nin küresel nüfuzunun azalabileceği ve uluslararası düzenin bozulabileceği iddia edilmiştir.

Erişim: <https://www.fpri.org/article/2024/09/the-brics-challenge-to-the-g7-established-international-order/>

Anahtar Kelimeler: BRICS, G7, Strateji.

8. Finansal Güçlendirme İçin Kredi Notunu Yeniden Tanımlamak / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan'da nüfusun büyük bir kısmı resmi bankacılık hizmetlerinden dışlanmaktadır. Dijital çağ ile, fintech alternatif veri kaynaklarını kullanarak krediye erişimi demokratikleştiren yeni kredi puanlama modelleri geliştirmektedir. Bu yenilikler ile sosyal eşitlik ve ekonomik güçlenmenin sağlanması hedeflenmektedir.

Alternatif Kredi Puanlamasını Anlamak

Alternatif kredi puanlaması, geleneksel kredi raporlarından ziyade kamu hizmeti ödemeleri, mobil işlemler ve sosyal medya etkinliği gibi geleneksel olmayan veri kaynaklarını kullanmaktadır. Fintech firmaları, bu dijital ayak izlerini analiz ederek, resmi bankacılık sistemlerinden dışlananlar için finansal fırsatlar sunmaktadır. Bu yöntemler, kredi erişimini demokratikleştirirken Hindistan'da daha geniş finansal kapsayıcılığın önünü açmaktadır.

Engeller ve Kör Noktalar

Alternatif kredi puanlaması umut verici olsa da gizlilik, veri bütünlüğü ve düzenleme gibi önemli soruları da beraberinde getirmektedir. Hindistan'da bu alandaki düzenleyici çerçeveler yetersiz kalmakta, veri kalitesi ve güvenilirliği değişkenlik göstermektedir. Fintech ve alternatif kredi skorlama modelleri hızlı büyümesine rağmen, bu uygulamayı yöneten özel bir düzenleyici çerçeve bulunmamaktadır.

İleriye Doğru

Bu yeni finansman yolları, bireyler için uzun süredir var olan finansal engelleri aşan araçları sunmaktadır. Geleneksel kredi değerlendirmeleri genellikle bir kişinin finansal davranışının tam resmini yakalayamayan katı ölçütlere dayanmaktadır. Hindistan, Fintech ve geleneksel bankalar arasında gerçekleşecek iş birlikleriyle tüm vatandaşların ekonomik hayata katılabileceği kapsayıcı bir finansal ekosistem oluşturma eşiğindedir. Kredi değerliliğinin yeniden düşünülmesi, ekonomik potansiyelin daha anlamlı bir şekilde kabul edilmesini sağlamakta ve göz ardı edilenler için yeni fırsatlar sunmaktadır.

Kaynak: Getty

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/beyond-credit-scores-redefining-creditworthiness-for-financial-empowerment>

Anahtar Kelimeler: Bankalar, Finans, Fintech, Hindistan.

B. POLİTİKA

1. Modi 3.0 Neye Benziyor? / The Economist (Birleşik Krallık)

Başbakan Narendra Modi'nin gerçekleşen seçim sonucunda Parlamentodaki çoğunluğu kaybetmesiyle seçim sonuçlarından dersler çıkardığı görülmektedir. Modi, hükümetinin Hindistan'ı 2047 yılına kadar gelişmiş bir ülke haline getirme hedefini iki katına çıkarmıştır. Yeni hükümetin ilk 100 günlük plan kapsamında çeşitli altyapı projelerini onayladığı ve refahı genişlettiği söylenmektedir.

Ancak Modi'nin üçüncü dönemi, muhalefet ve lobi gruplarının artan etkisi nedeniyle bazı politikalarından geri adım atmak zorunda kalmasıyla dikkat çekmektedir. Hindistan Mahkemeleri, Modi'nin liderlik tarzına meydan okuyan yerel davaların yanı sıra hükümete karşı daha cesur kararlar almaya başlamıştır.

Kaynak: AP

Hindistan'da önümüzdeki altı ay içinde beş eyalette seçim yapılacaktır. BJP'nin (Bharatiya Janata Party) bu seçimlerde zorlu bir mücadeleyle karşı karşıya kalması beklenmektedir. Jammu ve Keşmir bölgelerindeki seçimler, Modi'nin 2019 yılında bölgenin yarı bağımsız statüsünü kaldırmasının ardından yapılacak ilk seçim olacaktır.

Destekçileri, Modi'nin son zamanlardaki eylemlerinin güçlü bir liderlik gösterdiğini ve istişarelere açık olduğunu savunmaktadır. Ancak Modi'nin uzlaşmacı bir yaklaşımı benimsemesi, bazı reformları askıya almasına ve maliyetli sosyal yardımlara yol açabilmektedir. Müslüman vakıflarla ilgili yasaların geri çekilmesi ve medya düzenlemelerinin askıya alınması gibi önlemler Modi'nin katı tutumunun değiştiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, Modi'nin 100 günlük planı bazı hedeflere ulaşmış olsa da koalisyon ortaklarına uyum sağlama ihtiyacı ve muhalefetin artan baskısı hükümetin geleceğine dair belirsizlik oluşturmaktadır. Hindistan dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisi olmaya devam etse de Modi'nin üçüncü dönemi daha fazla uzlaşma ve istişare gerektirecek gibi görünmektedir.

Erişim: <https://www.economist.com/asia/2024/09/16/what-does-modi-30-look-like>

Anahtar Kelimeler: Hindistan, Modi, Seçim.

2. İran'ın Nükleer Gücü / Foreign Policy (ABD)

İran'ın nükleer programına ilişkin tartışmalar, Orta Doğu'daki jeopolitik çatışmalar ve gerginlikler bağlamında büyük önem taşımaktadır. Eldeki kanıtlar İran'ın nükleer silah edinme niyetinde olmadığını gösterse de uzmanlar böyle bir senaryonun bölgesel ve küresel etkilerini analiz etmektedir. Tarihçi Bernard Lewis, İran'ın İsrail'e nükleer silahlarla saldıracağını belirtirken bu açıklama birçok kişide endişe oluşturmuştur. Siyaset bilimci Kenneth N. Waltz ise İran'ın nükleer bombaya sahip olmasının abartıldığını, İranlı liderlerin mantıklı ve dikkatli hareket edeceğini ve nükleer güce sahip İran'ın Orta Doğu'ya istikrar getireceğini savunmuştur.

İran'ın nükleer programına ilişkin değerlendirmeler, yöneticilerin rasyonel karar alma süreçlerine güvendiklerini göstermektedir. İran yönetimi 2003 yılında Irak'ın işgalinden sonra nükleer silahların yayılmasının kendisini daha da hedef haline getirebileceğini fark ederek bu çabalardan uzaklaşmıştır. Ancak nükleer silaha sahip bir İran'ın uluslararası alanda kendine olan güveni artabilmekte ve bu da bölgedeki güç dengelerini etkileyebilmektedir.

İran'ın İsrail ile olan düşmanca ilişkileri, nükleer silahların varlığı nedeniyle daha da karmaşık hale gelebilmektedir. Nükleer silahlar İran'ın vekilleriyle ilişkisini güçlendirirken, nükleer silah kullanımına ilişkin riskleri de artırabilmektedir.

Sonuç olarak İran, nükleer silahları sadece bir güvenlik aracı olarak değil, aynı zamanda jeopolitik konumunu güçlendirmeye yönelik bir strateji olarak da görmektedir. Nükleer statü İran'a uluslararası alanda daha fazla ağırlık ve pazarlık gücü verirken, aynı zamanda büyük güçlerle ilişkilerini de yeniden şekillendirebilir. Bu bağlamda İran'ın nükleer silahları, uluslararası alanda güvenliğini garanti altına alacak yeni bir dinamik oluşturma potansiyeline sahiptir.

Kaynak: Atta KENARE

Erişim: <https://foreignpolicy.com/2024/09/17/iran-nuclear-bomb-program-regional-global-impact/>

Anahtar Kelimeler: İran, Nükleer, Silah.

3. BRICS: Türkiye Doğu ile Batı Arasında Bir Seçim Mi Yapıyor? / The Australian Strategic Policy Institute (Avustralya)

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın BRICS zirvesine katılmasıyla Türkiye'nin BRICS'e katılma durumu öne çıkmıştır. Bu durum Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde dengeleri değiştirme arzusunu ve BRICS'in Batı'ya karşı bir alternatif olduğunu göstermektedir. Türkiye'nin

BRICS'e katılımı jeopolitik güç dengelerini değiştirebilir ve Türkiye'nin stratejik yönüne ilişkin tartışmalara yol açabilir. ABD ile mevcut ilişkilerin gergin olduğu dönemde Türkiye'nin Doğu ile Batı arasında denge kurma çabaları önem arz etmektedir.

Türkiye'nin AB'ye katılım sürecinde yaşadığı hayal kırıklığı nedeniyle BRICS'e yöneldiği söylenmektedir. BRICS'in üyelik sürecinde Türkiye'ye AB üyeliğine kıyasla daha esnek bir kabul süreci sunacağı öngörülmektedir. Türkiye ile Çin arasındaki ticari ilişkilerin artması bu süreci destekleyen bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bazı uzmanlar Türkiye'nin Doğu-Batı köprüsü olma rolünü kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna dikkat çekerken, BRICS üyeliğinin Türkiye'nin stratejik konumunu güçlendirmede önemli bir destek olacağı düşünülmektedir.

Kaynak: *ASPI*

Erişim: <https://www.aspistrategist.org.au/a-turkish-brick-in-the-brics-bloc-is-turkey-choosing-between-east-and-west/>

Anahtar Kelimeler: AB, BRICS, Türkiye.

4. Hizbullah'ın Çağrı Cihazlarına Yapılan Saldırıları / Chatham House (Birleşik Krallık)

17 Eylül'de Lübnan ve Suriye'de Hizbullah güçleri tarafından kullanılan çağrı cihazları neredeyse eşzamanlı olarak patlayarak ilk etapta en az 9 ölü ve 2.800 yaralıya neden olmuştur. Ertesi gün Lübnan'ın dört bir yanında patlayan telsiz cihazları ise 20 kişinin

ölümüne ve en az 400 kişinin yaralanmasına sebep olmuştur. Gerçekleşen patlamalardan sonra bölgedeki tansiyonun giderek artması beklenmektedir. Hizbullah ve müttefik güçlerin İsrail'e karşı bir cevap vermesi beklenirken nasıl bir aksiyon alacağı ise soru işaretidir. Hizbullah'ın Hamas'tan çok İran ile çalıştığı ve İran tarafından yönlendirildiği vurgulanmıştır. İran'ın başka bir vekili olan Yemen'deki Husiler, Süveyş Kanalı ve Kızıldeniz üzerinden yapılan nakliyatı aksatma konusunda önemli başarılar elde etmiş ve İsrail'i iki kez füzelerle vurmuştur. Ancak mevcut durum İran'ın daha geniş çaplı bir çatışmaya katılmak istemediğini göstermektedir.

İsrail-Filistin savaşının başlamasının üzerinden yaklaşık bir yıl geçmiş olmasına rağmen, savaşın yakın zamanda sona ermesi zor görünmektedir. Filistin'e yönelik saldırılarda Gazze yetkililerine göre 40.000'den fazla Filistinlinin öldüğü belirtilmiş ve bu durum uluslararası eleştirilere neden olmuştur.

İsrail, Gazze'deki eylemleri nedeniyle giderek daha fazla uluslararası baskı altına girmektedir. Suudi Arabistan ile normalleşme ve beş Arap ülkesiyle mevcut diplomatik ilişkiler yoluyla daha istikrarlı bölgesel ilişkilere giden bir yol, Gazze'deki çatışmalar devam ederken zor görünmektedir.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2024/09/attacks-hezbollah-pagers-will-not-improve-israels-situation-its-border-lebanon>

Anahtar Kelimeler: İsrail, Filistin, Savaş.

5. Nasrullah Sonrası Savaş ve Orta Doğu'nun Geleceğini Şekillendirecek Olan Üç Çıkmaz / Atlantic Council (ABD)

1992 yılı şubat ayında İsrail, dönemin Hizbullah lideri Abbas el Musavi'yi gerçekleştirdiği saldırıda öldürmüştür. Bu olay, stratejik bir lider olan Hasan Nasrullah'ın lider olmasına neden olmuştur. Nasrullah, 32 yıl boyunca Hizbullah'ı yöneterek örgütü İsrail'in en büyük rakiplerinden biri haline getirmiştir. Geçtiğimiz hafta İsrail'in gerçekleştirdiği saldırıda Nasrullah'ın hayatını kaybetmesi ile Lübnan ve bölgedeki dengelerin sarsılacağı düşünülmektedir. Nasrullah, Hizbullah'ı hem Lübnan'da hem de bölgesel düzeyde güçlü

bir aktör haline getirmiştir. Hamas'a destek verirken, İsrail ile büyük bir savaştan kaçınma stratejisini benimsemiştir. Ancak, Nasrullah'ın ölümü ile Hizbullah'ın bu stratejiyi sürdürüp sürdürmeyeceği konusunda belirsizlik hakimdir. Nasrullah'ın ölümü, Hizbullah içinde yeni liderin hızlı bir şekilde belirlenmesini gerektirmiştir. Yeni liderin, örgütün iç bütünlüğünü koruyarak dış tehditlere karşı güçlü bir duruş sergilemesi beklenmektedir. Bu durumda Hizbullah'ın, Nasrullah'ın ölümüne misilleme olarak İsrail'e karşı saldırılar düzenlemesi muhtemeldir.

İran'ın İkilemi: İran, bölgedeki en önemli müttefiklerinden biri olan Hizbullah liderinin ölümüyle büyük bir darbe almıştır. İran, Hamas lideri İsmail Haniye'nin öldürülmesi olayına da sert tepki göstermiştir. Ancak, geniş çaplı bir savaşın İran rejimi güvenliğini tehlikeye atabileceğinin farkında olan Tahran, bu süreçte dikkatli davranmaktadır. İran, Nasrullah'ın yerine geçecek yeni liderin, Hizbullah'ın İran'la olan güçlü bağlarını sürdürmesini sağlamaya çalışacaktır.

İsrail'in İkilemi: İsrail, Gazze'deki savaşa odaklanırken, Hizbullah'tan gelen tehditleri daha büyük bir tehlike olarak görmektedir. Nasrullah'ın ölümüyle birlikte Hizbullah'ın misilleme yapma ihtimali İsrail için büyük bir endişe kaynağıdır. İsrail, Hizbullah'ın Lübnan'ın güneyinde silahlanmasını ve Radvan güçlerinin geri çekilmesini engellemeye çalışmaktadır.

Kaynak: Atlantic Council

Nasrullah'ın ölümü, Ortadoğu'daki dengeleri yeniden şekillendirecek önemli bir gelişme olarak görülmektedir. Bu durum, Hizbullah, İran ve İsrail arasında yeni çatışma dinamiklerini tetikleyebilir. Bölgedeki aktörlerin, yeni dönemde nasıl bir strateji izleyeceği ve bu stratejilerin bölgeye nasıl yansıtacağı, önümüzdeki süreçte yakından takip edilmesi gereken konular arasında yer almaktadır.

Erişim: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/after-Nasrullah-three-quandaries-shape-the-future-of-the-war-and-the-middle-east/>

Anahtar Kelimeler: Hizbullah, İsrail, Nasrullah.

6. AUKUS ve ABD: Bağımsızlık Sorunu / Australian Strategic Policy Institute (Avustralya)

AUKUS'da yaşanan (Avustralya, Birleşik Krallık ve ABD) maliyet ve program belirsizlikleri AUKUS oluşumunun bir hata olduğunu göstermemektedir. Birçok eleştirmenin dikkat çektiği husus AUKUS teknoloji ortaklığı ve ABD'nin güç kapasitesi Avustralya'nın egemenliğini ve bağımsızlığını nasıl zayıflatacağı üzerinedir. Ayrıca, 'Asya'da güvenlik' arayışının ulusal çıkarlara aykırı olduğu ve ulusal gururu nasıl zedeleyeceği de eleştirilerin odak noktasıdır.

Egemenlik ve bağımsızlık tartışmaları, vatanseverlik veya 'ulusal gurur' testleri olarak değil, katı stratejik gerçeklikler ışığında ele alınmalıdır. Çin'in mevcut faaliyetleri devam ettikçe, 'Asya'da güvenlik' arayışı anlamsız olacaktır. ABD'yi birincil bölgesel güç olmaktan çıkarmayı amaçlayan Çin'in genişleme planlarına karşı iş birliği yapmak, Avustralya'nın çıkarına olacaktır. ABD'nin stratejik üstünlüğü olmadan, Çin'e karşı inandırıcı bir kolektif denge unsuru bulunmamaktadır.

AUKUS kapsamında nükleer tahrikli denizaltılar edinmek, ANZUS'u (Avustralya, Yeni Zelanda ve ABD) operasyonel bir askeri ittifaka dönüştürmek ve Avustralya'da ABD muharip güçlerine ev sahipliği yapmak, bölgesel caydırıcılığı artıracak ve olası bir savaş durumunda Avustralya'yı güvenli bir kale haline getirecektir. Bu girişimler, Avustralya'nın Çin'in saldırganlığını caydırma ve bölgesel hegemonyasına karşı diğer

ülkelerle bilinçli bir strateji çerçevesinde bir araya gelme kararının bir yansıması olarak görülmektedir. Bunun için küresel bir çatışma ya da Soğuk Savaş döneminde olduğu gibi vekalet savaşlarına gerek olmadığı; Çin ile rekabetin diplomasi, ticaret, yatırım ve teknoloji politikaları yoluyla yönetilebileceği belirtilmiştir. Ancak Japonya'dan Hindistan'a kadar uzanan Asya'daki 'Dörtlü Yay' için de sert askeri güç önemli bir unsur olacaktır.

Avustralya'nın askeri gücü, büyük bir güç tarafından saldırıya uğrama riskiyle karşı karşıya kaldığında gerekli olan savaş kapasitesinden yoksundur. Bugün Avustralya, baskın bir Çin'in daha büyük bir tehdit olduğuna inanan diğer ülkelerle birlik olmaktadır. ABD'nin Batı Pasifik'ten çekilmesi veya yenilgiye uğraması durumunda Çin'in bölgesel hegemonyasının kaçınılmaz olması Avustralya'nın ulusal çıkarlarına zarar verecektir. Çin hegemonyasının Avustralya'nın egemenliği ve bağımsızlığı için ne anlama geleceğine dair daha fazla analiz yapılması gerekse de en kesin sonuç, çıkarların zarar göreceği yönündedir.

Kaynak: *ASPI*

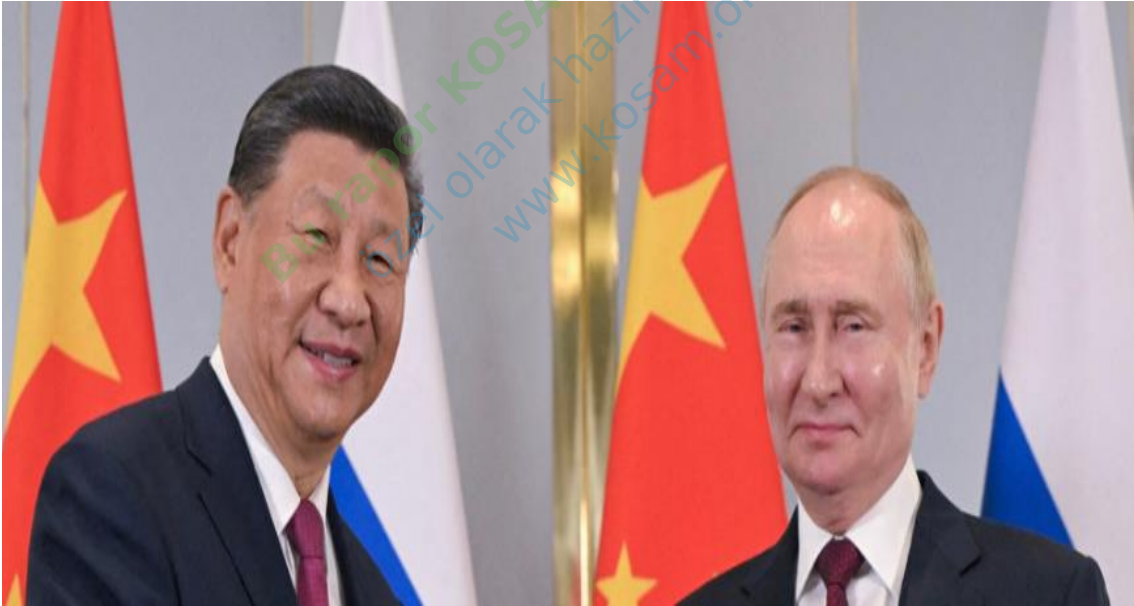
Erişim: <https://www.aspistrategist.org.au/aucus-and-us-forces-the-question-of-independence/>

Anahtar Kelimeler: ABD, AUKUS, Avustralya, Çin.

7. ABD Küresel Tehditlerle Karşı Karşıya: Çin ve Rusya / Atlantic Council (ABD)

New York'ta gerçekleşen Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda iki kritik konu öne çıkmıştır: Çin-Rusya ittifakının artan tehdidi ve ABD'de gerçekleşecek seçimlerden sonra bu duruma nasıl tepki vereceği. Çin ve Rusya'nın -Rusya'nın Ukrayna savaşı, İran ve Orta Doğu'daki tehditler, Asya'daki gerilimler- sadece ABD'nin müttefikleriyle birlikte kararlı şekilde kontrol altına alınabileceği söylenmiştir.

Atlantik Konseyi Küresel Gelecek Forumu'nda konuşan eski ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, mevcut dönemi Soğuk Savaş'tan daha tehlikeli bulduğunu belirtmiştir. Rice; popülizm, ulusçuluk, yalnızlık ve korumacılık gibi küresel tehditlerin birleştiğini vurgulamıştır. ABD'nin dünya ile aktif etkileşimde bulunması gerektiğini, aksi takdirde uluslararası ortamın Çin ve Rusya gibi güçler tarafından şekillendirileceğini söylemiştir.

Kaynak: Atlantic Council

ABD'li birçok yetkili, Çin olmadan Putin'in geniş çaplı savaşını sürdüremeyeceğini düşünmektedir. Biden yönetimi, Çin'in Rusya'ya verdiği desteğin endişe verici boyutlara ulaştığını belirtmiştir. Çin, henüz doğrudan silah sağlamasa da Rusya'nın savunma sanayisini destekleyerek tank üretimini yılda yüz adetten bin adede çıkmasını sağlamıştır. ABD Büyükelçisi Nicholas Burns, bu durumu durdurmak için kararlı olduklarını ve son aylarda üç yüzden fazla Çinli firmaya yaptırım uygulandığını

vurgulamıştır. Rusya-Çin ittifakı, sadece ABD için değil, küresel ortakları için de bir sorun teşkil etmektedir. Pyongyang, Moskova'ya mühimmat ve balistik füzeler, Tahran ise kısa menzilli balistik füzeler ve silahlı insansız hava araçları sağlamaktadır. Bu iş birliği, yalnızca Ukrayna'yı değil, Asya ve Orta Doğu'yu da tehdit etmektedir.

Erişim: <https://www.atlanticcouncil.org/content-series/inflection-points/the-us-confronts-two-global-threats-china-russia-and-itself>

Anahtar Kelimeler: ABD, Çin, Küresel, Tehdit.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

C. ÇEVRE

1. Firmalar Gıda Atıklarını Nasıl Kâra Dönüştürüyor? / World Resources Institute (ABD)

Dünyada üretilen gıdanın üçte biri tedarik zincirinde kaybolmakta ya da haneler ve işletmeler tarafından çöpe atılmaktadır. Bu, on kişiden birinin yetersiz beslendiği bir dünyada trajik bir ironi oluşturmaktadır. Gıda israfı, yılda 1 trilyon dolarlık ekonomik kayba neden olarak açlığa ve çevre sorunlarına neden olmaktadır. Gıda atıklarının hammadde olarak değerlendirilmesi gerektiği fikrinden yola çıkarak, WRI ve P4G ile iş birliği yapan çeşitli girişimler, gıda kaybı ve israfıyla mücadele eden etkili iş modelleri geliştirmektedir. Bu girişimler yenmeyen yiyecekleri kâra dönüştürmekte, yerel istihdam oluşturmakta ve çevreye verilen zararı azaltmaktadır.

Chanzi şirketi, 2019 yılında Sune Mushendwa ve Andrew Wallace tarafından kurulurken, yiyecek atıklarını sinek larvalarıyla hayvan yemine ve gübreye dönüştürmektedir. Tanzania'dan başlayarak, organik atık toplamak, çiftçilere daha ucuz gıda sağlamak ve çevreyi korumak için yerel atık yönetimi şirketleriyle birlikte çalışmaktadır. Chanzi şu ana kadar 10.000 tondan fazla organik atık toplayarak 6.000 çiftçiye yardımcı olmuştur. Yaklaşık 800 kişiye istihdam sağlayarak yerel istihdam oluşturmuş ve atmosfere 250 ton metanın salınmasını önlemiştir.

EatCloud ise büyük ölçekli gıda bağışlarını kolaylaştırmak için dijital bir platform sağlamaktadır. Restoran ve marketlerden atık yiyecekleri toplayıp gıda bankalarına ulaştırmaktadır. Şirket, 2020 yılından bu yana satılmamış 40.000 tondan fazla gıdayı yeniden dağıtmıştır. EatCloud uygulaması, gıda sektörü müşterileri için para tasarrufu ve aynı zamanda gıda bağışında bulunanlara vergi avantajları da sağlamaktadır.

WasteX, çiftçilerin tarımsal atıkları biyolojik ham petrole dönüştürmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu işlem toprağın verimliliğini arttırmakta ve kimyasal gübre ihtiyacını azaltmaktadır. Şirket, Endonezya'da başarılı denemeler yürüterek çiftçilerin gelirini artırmayı başarmıştır. Çiftçilere ekipman ve eğitim sağlayarak yerel gruplarıyla iş birliği yapmaktadır.

Bu girişimlerin gıda kaybı ve israfının azaltılmasında somut bir etkisi vardır. Ancak geniş çaplı bir etki elde etmek için ek finansmana ihtiyaç duyulmaktadır. Gıda kaybıyla mücadele, yıllık 48 ila 50 milyar dolar arasında bir yatırım gerektirmektedir ancak mevcut finansman bu miktarın çok altında kalmaktadır.

Chanzi, EatCloud ve WasteX gıda kaybını ve israfını azaltmanın mümkün olduğunu göstermektedir. Doğru politikalar ve yatırımcıların desteğiyle bu tür çözümler daha güvenli bir gıda geleceğine katkıda bulunmaktadır.

Kaynak: WRI

Erişim: <https://www.wri.org/insights/3-startups-tackling-food-loss-and-waste>

Anahtar Kelimeler: Atık Gıda, Girişim, İsraf.

2. Tarımsal Gıda Sisteminde Adil Geçiş / Consultative Group for International Agricultural Research (Fransa)

Adil geçiş, iklim değişikliğini durdurmak için gerekli olan düşük emisyonlu ve karbon nötr bir ekonomiye geçiş faydalarının adil bir şekilde paylaşılmasını hedeflemektedir. Bu süreçte, ekonomik kayıp yaşayacak olan ülkeler, bölgeler, endüstriler, topluluklar, işçiler ve tüketicilerin yeterince desteklenmesi gerekmektedir. Tarımsal gıda sektörü, dünya çapında sera gazı emisyonlarının %22-33'ünü oluşturmakta ve iklim değişikliğine karşı en

savunmasız sektörlerden biri konumundadır. Küresel olarak en kırılgan topluluklar ise geçimlerini tarımdan sağlamakta ve bu sektördeki yatırımlar kırsal yoksulluğun azaltılmasında önemli rol oynamaktadır. Tarım aynı zamanda tüketim amaçlı su kullanımının %70-80'ini oluşturmaktadır. Su döngüsündeki değişiklikler nedeniyle, suyun korunması ve tarımsal su kullanımı da adil geçişin önemli bir parçasıdır.

Paris İklim Anlaşması'ndaki 1,5-2°C hedeflerini tutturmak için tarımsal gıda sektörü dahil olmak üzere tüm sektörlerde hızlı ve sürdürülebilir emisyon azaltımı gerekmektedir. Diğer sektörlerde emisyon azaltımı hızlandıkça, dikkatler kaçınılmaz olarak tarımsal gıda sektörüne yönelecektir. Ancak, mevcut emisyon azaltım teknolojileri genellikle verim ve gelir kaybına neden olurken, geçim sıkıntısı çeken küçük çiftçiler için bu durum ciddi bir yük oluşturmaktadır. İşte bu noktada, tarımsal gıda sektörü için adil bir geçiş çerçevesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Tarımsal Gıda ve Su Sektöründe Adil Dönüşümün Üç Ayağı

- Küçük ölçekli üreticilerin gelirlerini azaltmayan düşük emisyonlu yenilikler için daha fazla Ar-Ge desteği:** Tarımsal gıda sektöründe gıda güvenliğinden ödün vermeden düşük emisyon teknolojileri geliştirmek için daha fazla Ar-Ge yatırımı gereklidir.
- Geçiş döneminde gelir kayıpları için destek:** Düşük emisyonlu üretim biçimlerine geçiş yapan küçük ölçekli üreticiler, güvenilir ödeme mekanizmaları ve sosyal güvenlik ağları ile güvence altına alınmalıdır.
- Politika tutarlılığı ve yönetim desteği:** Düşük emisyonlu gıda ve su sistemlerine geçiş, sürdürülebilir uygulamaları destekleyen tarımsal, çevresel ve sosyal politikalarla sağlanmalıdır.

İyi yönetilir, bilim ve inovasyonla desteklenir ve yeterli politika ve yönetim desteği altında kırılgan kesimlerin çıkarları korunursa, tarımsal gıda sektöründe adil bir geçiş sağlanacaktır. Adil geçişin sağlanması ise; gıda güvenliği, su yönetimi, geçim kaynakları, iklim dayanıklılığı, sosyal eşitlik ve kültürel mirasın korunması gibi alanlarda olumlu sonuçlar doğuracaktır.

Birleşmiş Milletler ve CGIAR gibi uluslararası kuruluşlar araştırma, inovasyon, savunuculuk, koordinasyon ve kapasite geliştirme çabaları aracılığıyla adil bir geçişin

teşvik edilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Ancak, bu girişimlerin etkili, kapsayıcı ve tüm paydaşların ihtiyaçlarına cevap verebilir olmasını sağlamak için bazı doğal zorluklar ve sınırlamalar da ele alınmalıdır. Daha sürdürülebilir ve adil bir enerji geleceğine doğru ilerlemek için hükümetler, sivil toplum, araştırma kuruluşları ve özel sektör tarafından sürdürülebilir siyasi irade, kaynaklar ve ortak eylem gerekmektedir.

Kaynak: CGIAR

Erişim: <https://www.cgiar.org/news-events/news/a-just-transition-in-the-agrifood-system/>

Anahtar Kelimeler: Adil Geçiş, Gıda, İklim, Tarım.

3. Karadeniz Enerji Koridoru Avrupa'nın Yeşil Geleceğini Güçlendirebilir mi? / Belfer Center for Science and International Affairs (ABD)

Karadeniz Enerji Denizaltı Kablosu, yenilenebilir enerjiyi geliştirme ve karbon emisyonlarını azaltma konusunda ortak çıkarları olan ülkeleri bir araya getiren bir bölgesel iş birliği modelidir. Avrupa, fosil yakıtlardan hızlı bir şekilde uzaklaşırken, güvenilir ve sürdürülebilir enerji kaynakları arayışı da yoğunlaşmıştır. Bu bağlamda, uzun zamandır kültürlerin ve çatışmaların kesiştiği bir bölge olan Karadeniz, stratejik bir enerji geçiş merkezi olarak yeniden öne çıkmaktadır. Azerbaycan ve Gürcistan'ın öncü temiz

enerji üreticileri olarak başı çektiği bölge, Avrupa'nın yeşil enerji geleceğinde bir köşe taşı olmaya hazırlanmaktadır. Bu dönüşüm, Avrupa'daki enerji akışını yeniden tanımlayarak Karadeniz bölgesini Doğu'dan Batı'ya yenilenebilir enerji için önemli bir kanal olarak konumlandırabilir.

Yeşil Enerji Koridoru Projesi: Bölgesel İş Birliği

2022 yılı aralık ayında Macaristan, Romanya, Azerbaycan ve Gürcistan arasında imzalanan Mutabakat Zaptı (MoU), Karadeniz bölgesinin yeşil enerji koridoru olarak konumlandırılmasında önemli bir dönüm noktasıdır. Bu anlaşma, Azerbaycan'ın geniş yenilenebilir enerji kaynaklarını Gürcistan ve Romanya üzerinden Avrupa'nın enerji şebekesine bağlayacak olan Karadeniz Enerji Denizaltı Kablosunun inşasına yönelik iddialı bir projenin temelini atmaktadır.

Yaklaşık 1.195 kilometre (1.100 kilometresi denizaltı) uzunluğunda olması beklenen denizaltı kablosu, 1.000 megawatt (MW) iletim kapasitesiyle dünyada türünün en uzun kablosu olacaktır. Bu kapasite, Avrupa'da bir milyon eve enerji sağlamak için yeterli olup, Avrupa'nın yenilenebilir enerji arzına önemli katkı sağlayacaktır.

Azerbaycan: Fosil Yakıt İhracatçısından Temiz Enerji Sağlayıcısına

Geleneksel olarak petrol ve doğalgaz merkezi olarak bilinen Azerbaycan, yenilenebilir enerji alanında lider olma yolunda önemli bir dönüşüm geçirmektedir. Rüzgâr kaynakları açısından zengin olan Hazar Denizi'nin kıyı şeridi, 7.000 MW'a kadar rüzgâr enerjisi üretme potansiyeline sahiptir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının ekonomik potansiyeli tahmini 27 GW olup, bunun 3.000 MW'ı rüzgâr enerjisinden, 23.000 MW'ı güneş enerjisinden, 380 MW'ı biyoenerjiden ve 520 MW'ı hidroelektrikten elde edilmektedir. Azerbaycan hükümeti, yenilenebilir enerjiye 2 milyar doların üzerinde yatırım yapmayı taahhüt etmiş olup, 2027 yılına kadar yenilenebilir enerji payını %33'e çıkarmayı hedeflemektedir.

Gürcistan: Üretici ve Kritik Transit Merkezi

Gürcistan'ın Azerbaycan ile Karadeniz arasındaki stratejik konumu, ülkeyi yeni enerji koridoru için hayati bir merkez haline getirmektedir. Gürcistan'ın önemi sadece bir transit ülke olmakla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda yenilenebilir enerji üretimini,

özellikle rüzgâr ve güneş enerjisi alanlarında hızla geliştirmektedir. Gürcistan, elektrik üretiminin %73'ünü hidroelektrikten elde etmekte ve şimdi de 4.000 MW civarında olduğu tahmin edilen rüzgâr enerjisi kapasitesini artırmaya odaklanmaktadır.

Romanya: Avrupa'nın Yenilenebilir Enerji Kapısı

Azerbaycan ve Gürcistan'dan gelen yenilenebilir enerji, Romanya'ya ulaştığında Avrupa enerji şebekesine bağlanacak ve birçok AB ülkesine temiz enerji sağlayacaktır. 2023 yılı itibarıyla 11.763 MW'a ulaşan kapasitesiyle Romanya, rüzgâr ve hidroelektrik enerjisinde önemli bir üretici konumundadır. Karadeniz Enerji Denizaltı Kablosu, Romanya'nın Avrupa'ya yenilenebilir enerji ihracatını artıracaktır.

Avrupa'nın Yeşil Enerji Geleceğine Açılan Bir Kapı mı?

Karadeniz Enerji Denizaltı Kablosu, Azerbaycan ve Gürcistan'ın yenilenebilir enerji kaynaklarını Avrupa ile buluşturacak yeni bir enerji koridorunu temsil etmektedir. Projenin maliyeti yaklaşık 2,3 milyar avro olup, ölçeğini ve iddiasını yansıtmaktadır.

Kaynak: Vadim Ghirda

Erişim: <https://www.belfercenter.org/research-analysis/can-black-sea-energy-corridor-power-europes-green-future>

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Gürcistan, Karadeniz, Yeşil Enerji.

4. Önümüzdeki Üç Ay, İnsanlar, Doğa ve İklim Açısından Neden Bu Kadar Önemli? / World Resources Institute (ABD)

Dünya liderleri yıl sonuna kadar iklim değişikliği ve doğa gibi önemli konuların ele alınacağı bir dizi uluslararası zirveye katılmaktadır. Bu zirveler insanlığın karşı karşıya olduğu en büyük zorlukların çözümü için eşsiz bir fırsat sunmaktadır. Zirveler, 22 Eylül'de New York'ta düzenlenen Birleşmiş Milletler Genel Kurulu ve İklim Haftası ile başlamıştır. Ekim ayında Kolombiya'da COP16, Azerbaycan'da COP29 ve Brezilya'da G20 zirvesi düzenlenecektir.

Bu toplantılar, karar vericilere dünyayı yaşanabilir bir geleceğe yönlendirmek için tarihi bir fırsat sunmaktadır. Ancak geçmiş zirvelerde sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. İklim değişikliği, biyolojik çeşitlilik kaybı ve artan eşitsizlik gibi küresel sorunlar hızla kötüleşmektedir.

Küresel sürdürülebilirlik hedefleri mevcut durumda yetersiz kalmaktadır. Örneğin dünya 1,5°C hedefinden uzaklaşarak 2,9°C ısınmaya doğru gitmektedir. 2023 yılına kadar 3,7 milyon hektar tropikal orman kaybı yaşanmıştır. Bu durum önümüzdeki zirvelerin önemini artırmaktadır. Liderlerin daha fazla finansmana, daha güçlü politikalara ve daha yüksek hedeflere bağlı kalması oldukça önemlidir.

Kaynak: WRI

Gelişmekte olan ülkelerin iklim hedeflerine ulaşmak için yılda yaklaşık 2,4 trilyon dolara ihtiyacı vardır. Zengin ülkelerin finansman sağlanmasında kilit rol oynaması gerekmektedir. Ulusal liderler ülkelerinde güçlü politikalar geliştirmeli ve bunları somut eylemlerle desteklemelidir. Bu bağlamda istihdam oluşturma ve maliyet azaltma gibi hedeflere ulaşmak için doğa ve iklim politikalarının ekonomik kalkınmayla bütünleştirilmesi önemlidir.

Liderler mevcut hedeflerin ötesine geçmeli ve daha iddialı planlar geliştirmelidir. COP16'ya kadar ülkeler ulusal biyolojik çeşitlilik stratejilerini sunacaklardır. Zirveler dünyada büyük değişikliklere yol açabilmekte ve doğal, iklim ve insani krizlere aynı anda çözüm bulma fırsatı sunabilmektedir.

Erişim: <https://www.wri.org/insights/important-nature-climate-summits-2024>

Anahtar Kelimeler: Doğa, iklim, insan.

D. SOSYAL

1. Çin'in Turizm Sektörü Yüksek Teknoloji ve Kültürün Entegrasyonu ile Canlanıyor / Global Times (Çin)

Çin'in güneybatısında yer alan Chongqing Belediyesi, Yangtze Nehri kıyısındaki geliştirilmiş üç boyutlu gece turuyla dikkat çekmektedir. Bu projede şehir manzaraları ve doğal güzellikler dev ekranlara yansıtılarak unutulmaz bir deneyim sunulmaktadır. Benzer bir gece turu Chongqing'in doğusundaki Yichang'da yapılmaktadır. Three Gorges Turizm Grubu'ndan Ye Yong, yolcu gemisinin Yangtze Nehri boyunca seyahat ettiğini, doğal ve kentsel ortamları canlı kültürel performanslarla zenginleştirdiğini söylemiştir. Yangtze Nehri kıyısında yer alan dev ekran, iki aşamadan oluşan inşaat ve rehabilitasyon çalışmalarının ardından 2022 yılı temmuz ayında turistlere açılmıştır.

Yichang'daki dünyanın en büyük elektrikli yolcu gemisi olan Yangtze River Three Gorges, ekolojik bir deneyim sunmaktadır. Gemi, Three Gorges Barajı'ndan gelen elektrikle gece boyunca şarj edilmektedir. Chongqing, yeni nesil birinci sınıf yolcu gemilerini tanıtarak sürükleyici bir deneyim sunmayı amaçlamaktadır.

Kaynak: VCG

Son yıllarda Çin, turizm sektöründe önemli bir büyüme kaydetmiş ve uluslararası turist kaynağı olmaya hazırlanmaktadır. Analistlere göre Çin'in kültür turizmine ilgisi artmaktadır. Çin Turizm Akademisi Başkanı Dai Bin, kültür turizmi alanındaki gelişmenin stratejik planlama, yerel inovasyon ve sektörün ortak çabalarını gerektirdiğini vurgulamıştır. Ülke, kültür ve turizm sektörlerinde yüksek kaliteli kalkınmayı aktif olarak teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Dijital kültür turizmi, yapay zekâ ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojileriyle desteklenen hızlı bir büyüme aşamasındadır. 2023 yılı sonuna kadar 32.024 kapsamlı deneyim projesi ve 928.000 iş imkanının geliştirilmesi beklenirken, bu projelerin toplam değerinin 240 milyar yuan'ı aşması planlanmaktadır. Tüm bu gelişmeler Çin'in kültürel mirasını ve turizm potansiyelini daha da geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202409/1319955.shtml>

Anahtar Kelimeler: Çin, Proje, Turizm.

2. Çatışma ve Açlık Çocukların Geleceklerini Çalıyor / World Food Programme (İtalya)

Dünya çapında çatışma ve istikrarsızlık, milyonlarca çocuğu eğitimden ve Dünya Gıda Programı'nın (WFP) faaliyet gösterdiği ülkelerde verilen yemeklerden mahrum bırakmaktadır. Ancak WFP ve diğer uzmanlar, yaşanan şiddet izlerinin, eğitim kaybından çok daha derinlere uzandığını belirtmektedir. Okullar, çocuklara ve toplumlara normal bir hayat duygusu sağlamaktadır. Genç öğrencilerin çatışma travmasını atlattıklarına yardımcı olabilir ve silahlı gruplara katılmalarını ya da saldırıya uğramalarını önleyebilir. Ayrıca, farklı yerlerden, geçmişlerden ve etnik gruplardan çocukları ve ebeveynleri bir araya getirdikleri için okullar barışın inşasına da katkı sağlayabilir.

Gazze

Savaşın getirdiği yıkım, Gazze'deki okulları yerle bir etmiş ve çocukların eğitim hakkını ellerinden almıştır. Uzmanlar, bir yıllık savaşın yaklaşık 560 Gazze okulunu yok ettiğini veya hasara uğrattığını, yüz binlerce travmatize olmuş çocuğun eğitimden mahrum

kaldığını belirtmiştir. Çocuklar, sürekli olarak güvenli bir yer bulma korkusuyla yaşamakta ve yakınlarındaki bir evin ya da çadırın aniden yok olması endişesini taşımaktadır. Ayrıca, eğitim imkânından yoksun kalırken, açlıkla mücadele edilen bir ortamda, güvenli alan sağlamak amacıyla oluşturulan çadırlara yönelmektedirler. Savaş sona erse bile çocukların okula dönmeleri ve eğitim hayatlarına yeniden başlamaları oldukça zor görünmektedir.

Kaynak: Ali Jadallah

Sudan

Sudan savaşından önce de çocuklar zaten açlık ve öğrenme zorluklarıyla mücadele etmiştir. WFP'nin okul beslenme programı, çatışmadan önce 1,2 milyon çocuğa ulaşmayı hedeflemiştir. Bu program sayesinde çocuklar beslenirken, ebeveynler de çocuklarını okula göndermeleri için teşvik edilmiştir. Ancak bu yıl, ulaşılması planlanan öğrenci sayısının yarısından daha azına ulaşılması beklenmektedir. Savaşın etkileri giderek büyürken, birçok çocuk bir yıldan fazla süredir eğitimden yoksun kalmıştır.

Haiti

Haiti'deki şiddet ve istikrarsızlık, yüzlerce okulun kapanmasına ve özellikle Port-au-Prince ile kuzeybatı Artibonite bölgesinde çocukların yaşadığı açlık sorununun artmasına

neden olmuştur. Bu durum, bir zamanlar 500'den fazla öğrencisi olan Arjantin Bellegarde Ulusal Okulu'nda öğrenci sayısında keskin bir azalmaya yol açmıştır. Mevcut durumda iki farklı okuldan gelen öğrenciler ayrı günlerde derslere katılım sağlamaktadır.

Ukrayna

Ukraynalı çocukların çoğu, 2022 yılında anavatanlarında patlak veren savaşa rağmen hâlâ okula gidebilmektedir. Ancak çatışmalardan etkilenen diğer ülkelerde olduğu gibi, savaş yüzlerce okulu yıkmış ya da hasar vermiştir. Geçtiğimiz eğitim-öğretim yılında WFP'nin sıcak yemekleri, Ukrayna'da ilkokul çağındaki yaklaşık 90.000 çocuğa ulaşmıştır. Bu yıl ise ulaşılan çocuk sayısının ikiye katlanması planlanmaktadır. Çatışma bölgelerinde okul yemekleri çocukları güvenli tutmanın yanı sıra, eğitimlerinin bir parçası olarak çocukların okula dönmelerini de sağlamaktadır.

Erişim: <https://www.wfp.org/stories/losing-out-school-how-conflict-and-hunger-rob-children-their-futures>

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Gıda, Savaş.

E. TEKNOLOJİ

1. Tüketici Teknolojilerinin Silahlandırılması / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan)

Hizbullah, eski tip çağrı cihazlarını takip edilememe ve izlenememe özelliği için kullanıma almış ancak geçtiğimiz günlerde yaşanan siber saldırıların ardından bu cihazların yeteri kadar güvenilir olmadığını anlamıştır. Başta zararsız olarak görülen ve Hizbullah üyeleri tarafından kullanılan çağrı cihazları uzaktan patlatılarak adeta bomba görevi görmüş, 32 kişinin ölümüne ve 5.000'in üzerinde kişinin yaralanmasına neden olmuştur. Orta Doğu'da ortamın gergin olduğu bir dönemde yaşanan böylesine bir siber saldırı, gerginliği artırmıştır. Çağrı cihazlarının uzaktan bomba gibi patlatılması başta sosyal medya olmak üzere insanlar arasında büyük bir paniğe ve iletişim cihazlarına yönelik kuşku oluşturmaya neden olmuştur.

Kaynak: CASS

Uzun yıllardır tüketici teknolojilerine yönelik duyulan güven, bilişim teknolojileri sektörünün temelini oluşturmuştur. Ancak yaşananlardan sonra tüketicilerin ithal teknolojileri satın almada daha fazla temkinli olacağı ve "dijital paranoya" ile karşı karşıya kalacağı düşünülmektedir. Lübnan'ın Sivil Havacılık Kurumu, Beyrut'taki havaalanından uçan tüm havayolu şirketlerinden yolcuların çağrı cihazı ve telsiz gibi

iletişim araçlarını taşımamalarını istemiştir. İsrail'in düzenlediği siber saldırılar sonucunda eski tip elektronik cihazlar bomba gibi uzaktan patlatılıyorsa günümüzde sahip olunan yeni teknolojiler ne kadar güvenilir? Ne kadar savunmasız?

Çağrı cihazlarının silahlandırılması ile artık günümüzde tüketici elektroniğinin de silahlandırılma ihtimali oldukça artmıştır. Lübnan'da yaşanan siber saldırı küresel çapta hafife alınan teknolojilerin nelere sebep olabileceğinin bir örneği olmuştur. Siber saldırılara karşı yerli ve milli teknolojilerin geliştirilmesi ve teşvik edilmesinin önemli bir ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

Erişim: <https://casstt.com/exploding-electronics-weaponisation-of-consumer-technologies/>

Anahtar Kelimeler: Hizbullah, İsrail, Lübnan, Teknoloji.

2. ABD'nin Hipersonik Çabası / Centre for Air Power Studies (Hindistan)

Son yıllarda hipersonik silah sistemlerine ilgi artarken, özellikle Rusya ve Çin bu alanda önemli ilerlemeler kaydetmiştir. ABD ise birçok gecikme ve başarısızlıktan sonra Mako adını verdiği hipersonik füze üzerinde çalışmalar yürütmektedir. 2024 yılı Nisan ayında Lockheed Martin, F-22 ve F-35 gibi ilk hipersonik havadan fırlatılan füzesini tanıtmıştır. Mako ayrıca su üstü ve denizaltı sistemlerine de uyarlanabilmektedir. Geleneksel hipersonik sistemlerin aksine Mako daha esnek montaj ve başlatma olanağı sunmaktadır.

Mako, ABD Hava Kuvvetlerinin SiAW (Stand-in Assault Weapon) programının bir parçası olarak geliştirilmiştir. Bu programın amacı Çin'in Pasifik'teki faaliyetlerine karşı etkili bir cevap vermektir. Mako'nun piyasaya sürülmesi hız, manevra kabiliyeti ve gizlilik açısından önemli avantajlar sunmaktadır. Bu füze rakip hava savunmalarını delemeye ve hedeflerini etkili bir şekilde vurabilme yeteneğine sahiptir.

Lockheed Martin, Mako'yu ABD Hava Kuvvetleri için geliştirmiş olsa da gelecekte ABD Donanması tarafından da konuşlandırılabilirliği belirtilmektedir. Mako, F-35C gibi platformlara entegre edilebildiği gibi, çeşitli savaş uçaklarına da monte edilebilmektedir. Sonuç olarak Mako hipersonik sistemi, ABD'nin hipersonik silah programlarının

geliştirilmesinde önemli bir adımdır. Hipersonik sistemlerin uygulanması maliyetler ve teknik zorluklar nedeniyle zor bir süreç olsa da Lockheed Martin'in dijital tasarım süreci bu engellerin aşılmasını kolaylaştırabilmektedir. Mako, operasyonel testlerin ilk aşamalarında olgun bir tasarım sunarak mevcut üretim maliyetlerini azaltmayı hedeflemektedir.

Kaynak: *The National Interest*

Erişim: <https://capsindia.org/assessing-mako-another-us-hypersonic-effort/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Mako, Savaş, Teknoloji.

3. Anti-Dron Teknolojisi: Savaş Alanını Dron Savaşından Korumak / Centre for Aerospace & Security Studies (Pakistan)

Askeri alanlarda artan dron kullanımı savaş alanındaki en önemli yeniliklerden biri haline gelmiştir. Bir araştırmaya göre, 95'ten fazla devlet dron teknolojisine sahiptir ve bunlar arasında ondan fazla ülke askeri operasyonları için dron kullanmıştır.

İHA'lar; istihbarat, gözlem ve keşif (ISR) görevlerinin yürütülmesinde, yer tabanlı hava savunma sistemlerinin (GBAD) vurulmasında, savaş araçlarının imha edilmesinde, yerleşimlerin ve hatta yakın mesafedeki sivillerin hedef alınmasında komuta edici bir rol oynamıştır. Ancak dronların giderek daha ölümcül hale gelmesiyle hava savunma

stratejilerinin geleceği ve değerli hedeflerin vurmasını engelleyecek anti-dron teknolojisi de gelişmektedir. C-UAS (Counter Unmanned Aerial System/İHA-Karşıt) veya C-UAV (Karşı İnsansız Hava Sistemi) olarak bilinen bu teknoloji, düşman dronlarını tespit edip etkisiz hale getiren sistemleri ifade etmektedir. ABD ve Çin birçok anti-dron sistemine sahiptir. Güney Kore ise kısa bir süre önce İHA'lara karşı lazer silahları konuşlandırarak bu alanda bir ilke imza atmış ve bu tür silahları kullanan ilk ülke olmuştur.

Şu anda çoğu anti-dron sistemi, radyo frekansı veya küresel navigasyon uydu sistemi (GNSS) karıştırıcılarına dayanmaktadır. Radarlar uzun mesafelerdeki dronları tespit edebilirken, küçük ve alçaktan uçan dronlarla mücadelede zorlanmaktadır. Otonom dron teknolojisindeki gelişmeler de bu araçların gri bölge operasyonlarındaki rollerini artırarak savunma sistemlerini aşmalarına olanak sağlamaktadır.

Artan dron tehditlerine karşı koymak için, karşı dron teknolojisinin daha uyarlanabilir hale getirilmesi gerekmektedir. Makine öğrenimi, yapay zekâ ve bilgisayarlı görü gibi gelişmiş teknolojilerin entegre edilmesi, özellikle alçaktan uçan ve hızlı hareket eden dronlara karşı tespit ve tepki sürelerini iyileştirmek için kritik önem arz etmektedir. Çin'in LW-30 ve ABD'nin M-SHORAD gibi mobil, lazer sistemleri, gelen dronları etkisiz hale getirmede etkili ve uygun maliyetli çözümler olarak öne çıkmaktadır.

Yeni teknolojilerin yanı sıra, uçaksavar silahları ve taşınabilir hava savunma sistemleri (MANPADS) gibi geleneksel savunma sistemlerinin modernizasyonu da İHA karşıtı mücadelede önemli rol oynamaktadır. Daha önce büyük uçaklara karşı kullanılan bu sistemler, artan İHA tehdidine karşı yeniden düzenlenmektedir. Ayrıca, sürü dron teknolojilerinin yaygınlaşması, savunma stratejilerini daha karmaşık hale getirmektedir. Bunlarla başa çıkmak için, anti-dron sistemlerinin birden fazla hedefi aynı anda vuracak şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.

Küresel stratejik rekabetin yoğunlaştığı ve ABD ile Çin arasındaki belirsizliklerin arttığı bir dönemde, insansız hava araçları devletler ve devlet dışı aktörler için güçlerini yansıtan etkili bir aracı haline gelmiştir. Otonom İHA'ların hızla gelişmesi, uyarlanabilir karşı tedbirlerin önemini daha da artırmıştır. Gelecekteki savaş alanı dron tehdidini etkili bir şekilde durdurmak için yenilikçi teknolojiler ile çağdaştırılmış geleneksel sistemlerin bir kombinasyonunu gerektirecektir. Amaç, düşman dronlarını

yalnızca tespit etmek değil, aynı zamanda tehdit haline gelmeden önce etkisiz hale getiren bütünleşmiş, katmanlı savunma sistemleri oluşturmaktır. Bu stratejik ortamda, güçlü ve ölçeklenebilir bir dron savunması, dengeyi korumak ve insansız sistemler aracılığıyla güç projeksiyonunu caydırmak için kritik öneme sahiptir.

Kaynak: CASS

Erişim: <https://casstt.com/anti-drone-technology-shielding-the-battlefield-from-drone-warfare/>

Anahtar Kelimeler: Anti -Dron, Savaş, Tehdit.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Stockholm Environment Institute

Dirençli Toplumlar İçin Biyoçeşitlilik ve İklim Kurallarının Uygulanması

Çevrimiçi Etkinlik: (15.10.2024)

Hem çevrimiçi hem de yüz yüze gerçekleştirilecek bu etkinlikler, bölgesel düzeydeki karşılıklı bağımlılıklar vurgulanırken, küresel biyoçeşitlilik ve iklim anlaşmaları hedeflerinin entegre bir şekilde uygulanmasını destekleyen bilimsel yöntemleri güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, biyoçeşitlilik ve iklim konularında koordineli eylemin faydaları da vurgulanacaktır.

Erişim: <https://www.sei.org/events/from-words-to-action/#global-launch-webinar>

2. Wilson Center

Rusya'nın Topçu Tedarik Zincirini Bozmak

Çevrimiçi Etkinlik (18.10.2024)

Rus ordusu savaşı sürdürebilme adına topçularına bağımlı kalmaya devam etmektedir. Ukrayna'ya karşı sahip olduğu topçu avantajı, savaş boyunca Ukrayna'nın verdiği kayıpların büyük çoğunluğunu oluşturmuştur. Rusya'ya topçu mühimmatı ve birçok savaş unsuru tedarikinde bulunan ülkeler üzerine tartışma gerçekleştirilecektir.

Erişim: <https://www.wilsoncenter.org/event/disrupting-russias-artillery-supply-chain>

3. Centre for Cities

Diplomacy: Şehirler Uluslararası Alanda Nasıl Birlikte Çalışabilir?

Çevrimiçi Etkinlik (31.10.2024)

Kentler arası ilişkilere ve kent düzeyinde politika iş birliğinin uluslararası düzeyde nasıl işleyebileceğine odaklanan etkinlikte, şehirlerin neleri başarabileceği, uluslararası ilişkilerin pratikte nasıl işleyebileceği, hükümetin şehirleri nasıl destekleyebileceği ve özellikle şehirlerin net sifra ulaşmaya nasıl katkıda bulunabileceği üzerine görüş alışverişi yapılacaktır.

Erişim: <https://www.centreforcities.org/event/diplomacy-how-cities-can-work-together-internationally/>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2024 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**